OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 56 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 15 JULIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

KOLONISATIE.

V.

Op het onderzoek naar de geschiktheid van het klimaat onzer Oost-Indische bezittingen voor landbouwende kolonisten, laat de staats-commissie volgen eene geschiedenis van de proeven van Europesche volkplantingen in tropische gewesten, en vangt deselve aan met de opmerking dat, sints het denkbeeld van landverhuizing bij de Europesche volkeren opkwam en uitvoering erlangde, al de gewesten, gelegen onder eene luchtstreek, eenigermate overeenstemmende met die der Moederstaten, thans eene, van deze laatsten herkomstige, krachtige bevolking hebben, terwijl daarentegen die onder den verzengden aardgordel nooit de zetel eener voortdurend standhoudende Europesche volkplanting zijn geweest. Daar heeft men zich in alle proeven met dat doel genomen, teleurgesteld gezien en heeft zich *alle* kolonisatie herleid tot het tijdelijk aanwezen van weinige bestuurders, handelaars en ondernemers.

Omtrent zoodanige proeven in Nederlandsch Oost-Indie genomen is bij het verslag der Commissie gevoegd een allerbelangrijkst rapport van het geschiedkundig onderzoek ter dier zake hebbende plaats gehad door JONKHr. Mr. J. K. J. DE JONGE, ambtenaar bij 's Rijks archief, waaruit blijkt dat de kolonien van Nederlanders, zoo op Java als in de Molukko's en op Ceylon in verschillende tijden gevestigd, nu eens geheel, dan weder gedeeltelijk den landbouw beoefenende, steeds zijn te niet gegaan en het doel onbereikt hebben gelaten.

Voorts worden in het verslag vermeld de proeven van mijnontginning op Sumatra door Nederlanders in de jaren 1668 tot 1737 en die in onze West-Indische bezittingen in 1847 aan het Oranjepad in de boven-Suriname en nu onlangs aan de Saramacca

Daarna worden achtervolgend onderzocht de proeven van volkplanting in Britsch Indie, op de Noordkust van Australie, op de Andaman-eilanden, op de Nicobar-eilanden, in de Antilles, in Guijana, aan de rivier Guaracoalco, in Mexico, te St. Thomas in Guatimala, in Brazilie, op Cuba en in Algérie, en komt de staats-commissie na dit, alles tot de volgende slotsom van haar gevoelen:

Het is naauwelijks mogelijk, na kennis te hebben genomen van de geschiedenis van al deze proeven, den verderfelijken invloed van het klimaat der verzengde luchtstreek, onder hetwelk zij plaats hadden, niet als de werkelijke oorzaak van het gestadige mislukken te erkennen.

Er is echter eene tegenwerping, aan welke door velen, vooral ook door de adressanten groot gewigt wordt gehecht, namelijk deze, dat het bij die proeven meestal aan behoorlijke voorzorgs-maatregelen zou ontbroken hebben. Men acht zich dus geregtigd in dusdanige verzuimen den grond van het mislukken te zoeken, en houdt zich overtuigd, dat, zonder die omstandigheid, een goede uitslag zeker was. Doch zoodanige gevolgtrekking is onjuist. Wanneer ook al dikwerf misslagen of verzuimen plaats grepen, — hetgeen evenwel niet met alle boven beschrevene ondernemingen het geval was — dan is men in de eerste plaats het bewijs nog schuldig, dat daaruit alleen het onheil ontsproot en dat, bij het vermijden daarvan, niet nog veel andere euvelen zouden zijn overgebleven, in den aard der zaak zelve gelegen. Maar in de tweede plaats zou men zegevierend moeten kunnen aantoonen, dat men, bij eene voorgenomene nieuwe proefname in niets falen, niets wat gewigtig is, verzuimen zal. En wie zal zich dat vermeten? Bij eene zoo zamengestelde en zoo veel omvattende onderneming, als de overbrenging van eene massale volkplanting naar een tegenovergesteld gedeelte van den aardbol heeten mag, zal wel steeds in het een of ander gefaald worden, en bij het vermijden van bekende klippen juist daardoor op nieuwe en onvoorziene gestooten worden. En daar nu bij de gelukte proeven een bestemmings-oord in gematigde luchtstreek, bij de mislukte een onder den tropischen hemel, eene constante omstandigheid was, zoo miskenne men niet langer hare zoo vaak juist gewaardeerde beteekenis. Men vleije zich niet, door welke kunstmiddelen ook, den ijzeren regel te ontduiken, die de Engelsche Kolonisatie-Commissie (*General report of the Kolonial Land- and Emigration-Commissioners, ordered by the House of Commons to be printed*, 12 Aug. 1842 p. 20) in 1842 deed zeggen: „*We trust that the calamities, which have almost invariably attended this experiment of employing Europeans in agricultural labour in a tropical climate, will now be considered as conclusive against its repetition under any circumstances.*"

Eindelijk bevat het verslag de bijzondere beschouwingen der Commissie over vestiging in streken die in tropische gewesten hoog boven de oppervlakte der zee gelegen zijn, waaromtrent haar gevoelen het volgende is.

Mogt dus eenige bergvlakte, van genoegzame uitgestrektheid en altijd op vrij aanmerkelijke hoogte gelegen, kunnen worden aangewezen, tegen welker bestemming voor eene Europesche kolonisatie geene overwegende bezwaren van anderen aard bestaan, dan zou de Staats-Commissie van oordeel wezen, dat geene genoegzaam bepaalde gronden voor de onmogelijkheid van het in meerdere of mindere mate welslagen eener Europesche kolonisatie kunnen worden bijgebragt, om elke proeve daartoe onvoorwaardelijk te weigeren.

Om de overtuiging, welke bij de Staats-Commissie bestaat, dat dusdanige hooglanden in Nederlandsch Indie en voor zoo ver thans bekend is, niet aanwezig zijn, zal zij zich onthouden in een onderzoek te treden naar de maatschappelijke en economische toestanden, welke voor den Europeschen kolonist op tafelland zouden ontstaan. Zij kan voor 's hands kwalijk aannemen, dat het overbrengen in grooten getale van meestal behoeftige landgenooten, naar een duizende uren ver verwijderd oord, om daar op eene berghoogte afgezonderd te leven en produkten te verbouwen, nagenoeg gelijk aan die van het Moederland, een goede en houdbare grondslag van emigratie en kolonisatie zoude zijn; en zij moet alleen opmerken dat daardoor het meerendeel der doeleinden, als daar zijn de uitbreiding van de kultuur der tropische produkten, de ontwikkeling van den inlander door den Europeaan en de versterking van het Nederlandsch element, niet bereikt zoude worden.

Het advies door de staats-commissie ten gevolge van alle deze beschouwingen, aan den Koning, omtrent de kwestie van kolonisatie en landverhuizing ingediend, hebben wij kortelijk medegedeeld. Wij kunnen de beweegredenen, die tot dat gevoelen geleid hebben, niet beter zamenvatten dan in de woorden door den Voorzitter der Commissie bij hare eerste zamenkomst gesproken:

„Sla niet roekeloos de hand aan een stelsel,

DE VOORZIENIGHEID.

Gij weet, verhaalde ons Alfred, dat ik verleden jaar, omstreeks de maand Maart, Parijs verliet om Italië te gaan bezoeken. Ik scheepte mij te Marseille op de stoomboot in, die mij te Livorno bragt, waar ik eenige dagen wilde doorbrengen. Na Florence, Pisa, en Sienna bezocht te hebben, rigtte ik mijne schreden naar Rome, beurtelings te voet, te paard of in een rijtuig, even als een kunstenaar reizende, en den weg volgende, welke mijne nieuwsgierigheid mij voorschreef.

Op zekeren dag bevond ik mij op weg naar een klein dorpje, Aquavita genaamd en waar ik het plan had den nacht door te brengen. Ik was te paard, en vergezeld van een gids. Wij reden door een bergachtig maar niet te min schilderachtig land en misschien zou ik mij er eenigen tijd opgehouden hebben, om sommige dier heerlijke vergezigten in mijn album te schetsen, ware de lucht niet plotseling betrokken en had mijn gids mij niet aangeraden meer spoed te maken, om niet door een regenbui overvallen te worden.

Ik volgde zijn goeden raad, maar de bui was vlugger dan wij en weldra stortte een plasregen, vergezeld van windvlagen, donder en bliksem, op ons neder en was het bijna onmogelijk geworden onzen weg te onderscheiden: de verschrikte paarden gehoorzaamden ons niet meer en ik verloor weldra mijn gids. Gelukkig ontdekte ik, na verloop van een halfuur, een eenzaam gelegen huis aan den rand van een boschje. Mijn paard was, even als ik, niet weinig verheugd een schuilplaats gevonden te hebben. De boer, die het huis bewoonde, ontving mij met de meeste hartelijkheid en terwijl de man mijn paard naar de stal bragt, stookte de vrouw een goed vuur voor mij aan, leende mij eenige kleederen en maakte een maaltijd voor mij gereed.

Zoo zat ik dan weldra rustig bij den schoorsteen toen onze aandacht plotseling opgewekt werd door het getrappel van paarden en de stemmen die het huis naderden. De waard haastte zich de deur te openen, om drie personen binnen te laten; het ware twee soldaten der gendarmerie en een arme drommel, die men de handen op den rug gebonden had door middel van een stevig koord.

— Op mijn woord, zeide een der gendarmen, dat is een buitenkansje, met dit weder zulk een gastvrij dak te mogen ontmoeten als dat van U, meester Filippo, en met uw verlof zullen wij hier een weinig uitrusten.

— Met genoegen, antwoordde de goede boer.

De beide gendarmes en de gevangene kwamen nu bij het vuur zitten.

— Zoo als gij ziet, wij hebben heden reeds een langen weg gemaakt, vervolgde een der gendarmes en wij hebben hier een gaauwdief, bestemd voor de galg; gij zult zonder twijfel nog niet het genoegen gehad hebben persoonlijk kennis met hem te maken, maar gij zult hem zeker wel sedert lang bij naam kennen; het is de beruchte Pietro Marozini.

— Wat! Is dat Pietro? riep de waardin, de gevangene van het hoofd tot de voet opnemende met een verachtelijken glimlach, ik dacht dat hij veel grooter was

Pietro was inderdaad van eene kleine gestalte en van een zwak uiterlijk. Hij zag er zeer neerslagtig uit en scheen op zijn stoel ingesluimerd te zijn.

Als voorzorgsmaatregel had een der gendarmen hem nog de voeten gebonden en ofschoon dit niet op de zachtzinnigste wijze werd bewerkstelligd, had Pietro niet de minste klagte laten hooren.

Na hunne kleederen bij het vuur te droogen gehangen te hebben, verzochten de gendarmes Filippo hen een stuk ham en een paar fleschen wijn op te disschen.

De tafel werd in een hoek der kamer gedekt en uit beleefdheid zouden de boer en zijne vrouw het sobere maal met de beide militaire deelen.

Wat mij betreft, ik bleef op mijne plaats in het hoekje van den haard, en Pietro zat in den anderen hoek tegen over mij. De houding van dien man kwam mij zoo origineel voor, dat ik besloot hem af te teekenen en een der gendarmes dit bemerkende, stond op, om mijn arbeid te bezien.

— Heerlijk! riep hij uit; alleen zoudet gij beter gedaan hebben tot morgen te wachten, want als Pietro maar eerst aan de galg hangt, zal hij er nog wel koddiger uitzien.

Voor zich weder aan tafel te zetten, opende de gendarme een venster om te zien of de lucht ook wat opklaarde.

— Binnen een half uur, zeide Filippo, zal de bui ophouden; dan kunt gij uwe reis voortzetten. Gij moet zeker den gevangene naar Aquavita brengen?

— Ja, en morgen trouwt hij met de galg. Ik noodig u op de bruiloft. Reeds meer dan zes maanden geleden heeft de justitie het huwelijkscontract opgemaakt, maar de aanstaande had geen haast. Te vergeefs hebben wij hem reeds sedert lang gezocht, en eerst gisteren werden wij onderrigt, dat hij te Pila zou overnachten. Dat was heerlijk. Wij vinden den vogel in zijn nest. Men zegt dat hij zich rijk gestolen heeft, en dat hij zich nu uit de zaken wil terugtrekken. Wij hoopten veel voorwerpen van waarde bij hem te vinden, maar wij werden deerlijk teleurgesteld, en hij zal zonder twijfel zijn biechtvader wel vertellen, waar hij zijne schatten begraven heeft.

Pietro rigtte zich op en zijn gelaat had eene bijzondere uitdrukking van list en onverschrokkenheid. Hij zag de kamer schuchter in het rond, en liet vervolgens zijne oogen op mij vallen. Ik zag hem met eene welwillende nieuwsgierigheid aan, en wist mij niet te verklaren waarom die man mij zoo veel belang inboezemde. Ik begon te wag-

dat met zoo veel zaakkennis is ingevoerd, in harmonie met den aard der Oostersche bevolking en der aloude instellingen des lands; — raak de grondslagen niet aan van een stelsel, dat zulke rijke vruchten boven aller verwachting voor den Moederstaat afwerpt, en waarbij de inlandsche bevolking zoo wel vaart; eener bevolking, welke gaarne de leiding volgt, welke haar door de Regering wordt gegeven, doch die zelve te weinig energie, doorzigt en volharding bezit en ook te weinig behoefte kent of gevoelt, om uit eigen beweging en naar eigen licht de bronnen van welvaart te openen en te doen vloeijen, welke in haren rijken geboortegrond zijn besloten; regeer hen met een vaderlijk gemoed, eerbiedig hunne zeden en gewoonten en onderhoud bij hen den eerbied voor hunne Europesche gebieders. Wacht u daarom den Europeschen proletair derwaarts over te brengen en dien nevens den inlander ten arbeid te stellen. De rol van den Europeaan zij en blijve in Indie die van heer en meester; hij zij er ondernemer, beheerder, opzigter, hij brenge zijn talent en zijn kapitaal naar Indie; maar de ligchamelijke arbeid zij er het deel van den landzaat, wiens organisme zoo uitsluitend en zoo uitmuntend voor de verzengde luchtstreek is bestemd. Bovendien en vooral: de Europeaan kan in den regel en op den duur tusschen de keerkringen geen veld- of anderen zwaren ligchamelijken arbeid verrigten; het heete klimaat is er doodend voor hem; waar men ook tusschen de keerkringen Europesche kolonisatie heeft beproed, overal is zij schier spoorloos verdwenen en is telefurstelling het droevig gevolg geweest; naar geen enkel tropisch gewest ziet men de emigratie uit Europa zich rigten, zelfs niet naar de Zuidelijke Staten van Noord-Amerika. Ondanks de duizenden die naar de tropische gewesten vertrokken zijn, neemt toch de Europesche bevolking er niet toe; en wat meer is, de ervaring leert, dat hunne afstammelingen er niet van geslacht tot geslacht voortplanten; en eindelijk, al bestonden ook al deze bezwaren niet, toch nog zou uit economisch en finantieel oogpunt, de overbrenging van Europesche werklieden ten hoogste ongeraden zijn; het loon van hun arbeid zou er veel hooger moeten zijn, dan dat van den inlander, want het moet bestrijden in de eerste plaats het kostende van hun overvoer en hunne eerste vestiging, en vervolgens de vele meerdere behoeften, welke zij hebben boven den inlander. (*Redactie.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den **10**den *Julij* **1858** N°. **55.**

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den directeur van financien J. H. Vemer, en aan den opzigter der eerste klasse bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken J. J. Carabain.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der functien van directeur van finantien, aan den f.d. eersten gouvernements secretaris J. W. C. Diepenheim.

BENOEMD:

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, de substituut-officier van justitie bij den raad van justitie aldaar Mr. J. J. C. Gaijmans.

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, de substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang Mr. A. R. Blom.

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, de eerste kommies bij het parket van den procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, Mr. U. J. Huber Noodt.

Tot vendumeester te Soerabaya, de ambtenaar op wachtgeld V. Opperman, laatst administrateur der tinmijnen in het district Taboalie.

Tot derden kommies ter algemeene secretarie, H. F. van Lier, thans die betrekking waarnemende.

Militair Departement.

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

BEVORDERD:

BIJ HET PERSONEEL.

Tot eerste luitenants, de tweede luitenants F. Romswinckel, P. C. Lans, G. L. Nederveen Pieterse en E. Matthijsen, allen van het personeel.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den officier van gezondheid der eerste klasse J. Hartzfeld.

Den rang en titel:

van kolonel, aan den pangeran Harijo Mangkoe Boemi, thans luitenant-kolonel, en

van luitenant-kolonel, aan den pangeran Harijo Soemo di Logo, thans majoor; beiden, bij den staf.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 10den Augustus 1858, des voormiddags ten 10 ure, op het residentiekantoor aldaar, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer van Rembang naar Macasser van 5 stuks laadbooten, ieder groot 2 koijangs, lang 36 breed 8 en diep 3 Engelsche voeten, voorzien van 6 riemen, 1 roer en 1 houten anker.

De hoofd-ingenieur van den waterstaat te Soerabaija maakt bij deze bekend, dat op Zaturdag den 24sten Julij 1858, des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, wegens het daarstellen van eene zandbeplemping met funderingen, tot op de hoogte van den beganen grond, voor het optrekken der gebouwen, tot verblijf aan den wal van het état-major en de equipage van een in reparatie liggend fregat der 1ste klasse of stoomfregat, en tot bergplaats van scheeps-goederen bij het marine-établissement te Soerabaija, waarvan bestek en voorwaarden ten gemelden burele ter inzage liggen van belanghebbenden.

De hoofd-ingenieur van den waterstaat te Soerabaija maakt bij deze bekend dat, op Zaturdag den 24sten Julij 1858, ten zijnen burele te Soerabaija, des morgens ten 9 ure, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, wegens de oprigting, nabij de stuw- en de irrigatiesluizen te Lengkong in de residentie Soerabaija van:

a. eene nieuwe woning met bijgebouwen voor den hoofdopzigter.
b. eene woning met bijgebouwen voor den assistent-opzigter.
c. een gebouw ingerigt tot smederij en bergplaats voor materialen.
d. eene woning met bijgebouwen voor den sluiswachter.
e. eene woning met bijgebouwen voor den smidsbaas, en
f. eene loods voor schotbalken en gereedschappen.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 3 en 7 Julij 1858, no. 53 en 54 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de beneficiaire erfgenamen te Samarang, van wijlen Henri de Vogel jr.

Door de commissarissen te Soerabaya, van wijlen den adjudant-onderofficier P. H. D. Volkert.

Door den testamentairen executeur en erfgenaam te Pamakassan, van wijlen den Chinees Ong Tjangoh.

Door de boedelbeheerderesse te Probolingo, van wijlen Johan Fredrik Phefferkorn.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen den gepensioneerden loods, Benjamin Franciscus Steevens en Johanna Wilhelmina Middelsdorffer.

Door de agenten der wees- en boedelkamer te Siboga, van wijlen den secretaris der residentie Tappanoli J. W. J. B. Scheider.

Door de erfgename te Batavia, van wijlen de Chinesche vrouw Khouw Toanuio.

Door de boedelbeheerster te Samarang, van wijlen den Chinees Teh Wheitiong.

Door de commissarissen te Salatiga, van wijlen M. W. Ruijs.

Door de testamentaire executeuren te Soerabaya, van wijlen den Chinees Tan Hoksoei.

Door den executeur te Bencoelen, van wijlen den 1sten kommies Stobberingh.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand Julij		op Dingsdag den 20sten.
„ „ „	Augustus	„ Dingsdag den 3den en Donderdag den 19den.
„ „ „	September	„ Vrijdag den 3den en Zondag den 19den.
„ „ „	October	„ Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.
„ „ „	November	„ Woensdag den 3den en Vrijdag den 19den.
„ „ „	December	„ Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

De Resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat op Vrijdag den 23sten dezer, des voormiddags ten 10 ure ten zijnen bureele overeenkomstig het Reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1832 No. 67) publiek zal worden uitbesteed, het transport van 100,000, (*honderd duizend*) stuks klappernooten, van Sumanap naar Cheribon.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingsbilletten voor of den dag der uitbesteding in te dienen, en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn; kunnende van de voorwaarden dagelijks, zon en feestdagen uitgezonderd, ten bureele voormeld, inzage worden verkregen.

SOERABAYA, 9 *Julij* 1858.

De Resident voorn.
Bij verhindering.
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(23)

(*Voor het land.*) De uitbesteding van **KRUIWAGENS**, geannonceerd tegen den 17den dezer, is uitgesteld, en zal op een' nader te bepalen dag plaats hebben.

SOERABAYA, 15 *Julij* 1858.

De Luitenant Kolonel, Onder Directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling op Java.
J. C. R. STEINMETZ.

(24)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Vrijdag den 16den Julij 1858.

Voor de woning van den heer Tissot, te Simpang.

---

schen, dat hij gered was; hij scheen het te raden, en hij zag mij smeekend aan. De gendarmes, Filippo en zijne vrouw zaten zoo aan tafel, dat zij niet konden zien, wat achter hen gebeurde en verdiept in een levendig gesprek, dachten zij niet meer aan ons. Pietro zag mij onafgebroken in het gezigt. Ik haalde een dolk uit mijn zak. Zijne oogen schitterden plotseling van een buitengewonen glans. Ik wierp hem snel mijn wapen toe, dat hij met zijne tanden greep, als een hond een been. Geene woorden zouden de dankbaarheid kunnen uitdrukken, die ik op zijn gelaat las. Met het lem van den dolk, waarvan hij het hecht in den mond hield, sneed hij het touw dat zijne handen bond, door; deze eens vrij, knoopte hij het touw van zijne voeten los, en was met éénen sprong het venster uit, en in het bosch verdwenen.

Vóór de gendarmes van hunne verbazing bekomen waren, was Pietro reeds een goed eind weg. Ik veinsde in de algemeene verwondering te deelen, en daar ik niet van mijne plaats was opgestaan, kon men mij niet verdenken, de vlugt van den bandiet begunstigd te hebben. Al vloekende besteegen de gendarmes hunne paarden, en zetten den vlugteling na. Ik wenschte hun veel geluk.

De lucht was intusschen opgehelderd, en daar ik nog een uur gaans had, voor ik te Aquavita was, nam ik afscheid van mijn gastheer, en vervolgde mijn weg, even zoo goed tevreden, als of ik eene goede daad verrigt had.

Eenigen tijd na dat avontuur, kwam ik te Rome, waar ik mij voorstelde slechts drie weken te blijven, — maar het verstand wikt, en de lust beschikt. Gedurende mijn verblijf ter dier stede, ondervond ik zonderlinge gebeurtenissen.

Op zekeren dag onstal men mij al het geld dat ik bezat, bestaande uit een rolletje van 60 louis d'or.

Mijne verlegenheid was buitenwoon groot, daar ik, geene kennissen te Rome hebbende, verpligt was, zonder een cent te bezitten, te wachten tot ik een brief uit Parijs had ontvangen.

Den volgenden morgen waarop men mijn geld ontstolen had, vond ik bij mijne tehuiskomst in mijn logement, een pakje aan mijn adres. Ik open het, en ziet! het bevatte juist zestig louis d'or, zonder een enkel woord tot opheldering. De dief kreeg misschien berouw, zeide ik tot mij zelve, en zal in een eerlijke bui het loffelijk denkbeeld opgevat hebben, mij het geld terug te zenden, om alzoo goede vrienden te worden met den Hemel.

De heeren dieven uit de heilige stad Rome hebben soms zulke wonderlijke invallen!

De oorzaak van mijn langdurig verblijf te Rome, was eene beminnelijke cantatrice, de schoone Julia Ferrarie, die zich niet meer op het tooneel vertoonende, haar heil zocht onder de voogdij van een vorst der Kerk.

Gedurende ses weken bevond ik mij in hare tegenwoordigheid onuitsprekelijk gelukkig, en geen wolkje benevelde mijn gezigteinder. Eens op een avond, het was middernacht, dat ik mij als naar gewoonte naar het verblijf van Julia begaf, verschrok ik hevig, toen ik, aan de kleine tuindeur gekomen, waardoor ik altijd de woning van Julia binnensloop, het bloedig lijk van een op den grond liggenden man zag. Ik treed binnen en vindt Julia bleek als de dood, met loshangende haren en in tranen badende. Toen zij mij zag, slaakte zij een kreet en bezwijmde in mijne armen. Tot zich zelve gekomen, maar nog te zwak om te kunnen spreken, wijst zij mij op een brief, waarin ik het volgende las:

„Hij, voor wien gij mij verraadt, zal heden avond, op het oogenblik dat hij bij u zal komen, sterven.

„Als gij dit briefje gelezen zult hebben, zal hij niet meer leven.

„Gij zult zijn lijk aan de kleine tuindeur vinden...."

— Het lijk is er inderdaad, zeide ik tot Julia.

Wij gingen naar buiten voorzien van fakkels en herkenden in het lijk een bravo die men waarschijnlijk daar had geplaatst om mij te vermoorden.

— De Voorzienigheid zij gedankt, dat gij zoo gespaard zijt, riep Julia uit, mij omhelzende.

Het gevaar waaraan ik ontsnapte en mij andere moest doen duchten, vermeerderde slechts mijne liefde en gaf mij den moed alle gevaren te trotseren.

Maar de geduchte beschermer van Julia overwon weldra mijne stoutheid. Julia verdween plotseling uit Rome en al mijne pogingen, om hare schuilplaats te ontdekken, waren vergeefs. Ik besloot dan eindelijk naar Napels te vertrekken.

Op een morgen, dat ik het ontbijt aan de havenzijde gebruikte, had er aan een naastbijzijnde tafel een levendig gesprek plaats tusschen drie door den wijn verhitte jongelieden. Men sprak over Frankrijk en veroorloofde zich zulke onbetamelijke uitdrukkingen, dat ik meende voldoening te moeten vragen.

Wij wisselden onze kaarten en de bijeenkomst werd op den volgenden morgen bepaald.

De zoon van mijn bankier zou mij als seconde bijstaan, doch hoorende wie mijne tegenpartij was, stond bij als aan den grond genageld van schrik.

— Kapitein Montefiore riep hij uit.— Helaas, mijn ongelukkige vriend, dan zijt ge verloren. Welk noodlottig toeval heeft u in de tegenwoordigheid van dien man gebragt? Hij is een duellist van beroep en even behendig met den degen, als het pistool, en die reeds meer dan twintigmaal gevochten hebbende, telkens zijn tegenpartij doodde.

Er blijft u niets meer over, dan om uw testament te maken, want gij kunt u als dood beschouwen.

Die mededeelingen ontmoedigden mij echter niet, en ik sliep dien nacht beter dan anders. Den volgenden morgen vroeg kwam mijn getuige reeds bij mij, en mijne hand

Bevallen van eenen *ZOON*, C. W. VON FRANQUEMONT, geb. *Huijsers*.
SOERABAYA, 14 *Julij* 1858. (703)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 16*den Julij a. s.*

Ten huize van den WelEd. Heer TISSOT te *Genteng*, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, van MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN, SCHILDERIJEN SPIEGELS, EEN PALANKIJN, eenige WAARLOOZE VENSTERS, DEUREN, VLOERSTEENEN, PANNEN enz., en (692)
ten negen ure 's morgens het WOONHUIS en ERF.

Op de vendutie van den 16den Julij a. s., bij den Heer A. TISSOT, zal nog worden verkocht: EEN SPAN MALANGSCHE PAARDEN en EEN VIS A VIS. (705)

WEGENS VERTREK VENDUTIE

Op Vrijdag den 23sten Julij e. k.

Ten huize van DR. BROEKMEIJER in het Hospitaal te *Simpang*, van
EENEN NETTEN EUROPESCHEN WAGEN, TWEE SPAN PRACHTIGE MACASSAARSCHE WAGENPAARDEN.

Nette en wel onderhouden MEUBELS, bestaande in TAFELS, STOELEN, KASTEN, enz. (706)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 27sten Julij a. s.
DOOR
GEBR. KOCKEN.

Ten huize van den Heer J. J. BERNE, te *Embong Malang*, van eenen net onderhouden inboedel, als: BANKEN, TAFELS, STOELEN, KASTEN, LEDIKANTEN, CRISTALLEN KROON, HANG- en TAFEL-LAMPEN, vergulde PORCELEINEN EETSERVIEZEN, WAGEN, BENDIE en PAARDEN, KEUKENGEREEDSCHAPPEN en BLOEMEN in potten. (690)

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 4den Augustus 1858.

des morgens ten 9 ure zal door den ondergeteekende ten zijnen bureele in de *Heerenstraat* te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor de levering van **1200 Stuks SLAGT OSSEN**, ten behoeve der troepen ter wester afdeeling van *Borneo*

De voorwaarden der levering en verdere inlichtingen zijn te bekomen op gemeld bureau van 's morgens 7 tot 12 ure.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java,
(674) HK. VEMER.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP MACASSER.

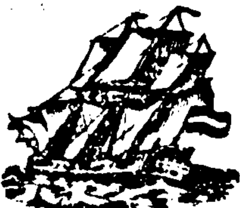
KAPT. SCHMIDT.

Vertrekt op *Vrijdag den 16den a. s.*, naar MACASSER, TIMOR KOEPANG en DE MOLUKKOS.

Adres bij
De Agenten,
(687) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilende Nederlandsche schip
WITTE CORNELISZOON DE WIT,
KAPT. KRUIMEL.

Deze bodem, voorzien van allerdoelmatigste inrigtingen, beveelt zich daardoor bijzonder aan, zoowel voor familien als enkele personen, voert eenen geëxamineerden docter; en zal tegen einde Julij tot vertrek van hier gereed zijn.

Nadere informatien bij den Gezagvoerder in het *Java Hotel*, of bij
SOERABAYA, *De Agenten*,
8 *Julij* 1858. (651) RUYL CRAMER & CO.

VOOR VRACHT EN PASSAGE

NAAR MACASSER.

Wordt aangeboden het snelzeilend Engelsche schip

ELLEN,

Kapitein A. C. BING, om in den loop der volgende week derwaarts te vertrekken.

Informatiën bij *De Agenten*,
SOERABAYA, Mc MILLAN MARTEN & CO
10 *Julij* 1858. (688)

VRACHT EN PASSAGE

REGTSTREEKS NAAR BATAVIA.

Wordt aangeboden met het Nederlandsche schip
CATHARINA & GEERTRUIDA.
KAPT. E. E. MOS,
om tegen den 15den dezer van hier te vertrekken.

Nadere Informatien bij
De Agenten,
(685) SCHIMMELPENNINCK & CO.

Iemand van middelbaren leeftijd, sedert eenigen tijd als OPZIENER OP EENE SUIKERFABRIEK werkzaam, zag zich gaarne als zoodanig weder geplaatst.

Informatien bij de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co te *Soerabaya*. (697)

KOST EN INWONING.

Voor vier à vijf Heeren, die wenschen gezamentlijk in te wonen, wordt daartoe, met den KOST, eene gelegenheid geöpend met primo *Augustus e. k.*

Voor informatien adres bij de Uitgevers dezer *Courant.* (695)

De ondergeteekende, *civiel ingenieur*, heeft zich als zoodanig hier ter stede gevestigd, tot het ondernemen van particuliere BOUWWERKEN als anderzints.
(689) **W. F. VOGELZANG.**

BIJ **J. A. A. NICOLAI & CO.,**
in het Water-etablissement

EENE PIANINO. (691)

UIT DE HAND TE KOOP AANGEBODEN.

EENE ENGELSCHE VICTORIA WAGEN (vis à vis)
en
TWEE SPANNEN OVERWALSCHE PAARDEN. Te bevragen bij
BROEKMEIJER.
(698) *Hospitaal op Simpang.*

IN HET DAMES MODEMAGAZIJN

BOOMSTRAAT:

VAN MEJUFFROUW H. DE BRUIJN.

Zijn ontvangen verscheidene soorten van
MODERNE DAMES MODE ARTIKELEN.

Zij beveelt zich bij de dames te Soerabaya in het bijzonder, en die van omliggende plaatsen in het algemeen bij voortduring aan, tot het maken van JAPONNEN, BASQUINES, MANTILLES, SORTIES, DAMES-HOEDEN, COIFFURES, enz., enz.

Alles naar den laatsten smaak en tot zeer civielen prijs. (704)

GEBLOEMD TULLEN GORDIJNGOED MET RANDEN.

(702) Bij MARTENS & CO.

BIJ J. LLOYD & CO.

PAS ONTVANGEN:
THE NAUTICAL ALMANAC
AND
ASTRONOMICAL EPHEMERIS.
For the Year
1859. (683)

KOPEREN MUURLAMPEN

Met helder verlichtende **spiegelglazen reflectoirs**, als bijzonder doelmatig aan te bevelen voor de verlichting van fabrieken.

(696) KARTHAUS & MELCHERS.

VOOR DE LEESBIBLIOTHEEK

TE SOERABAYA (*Komedieplein.*)

Zijn bestellingen gedaan, zoodanig, dat bij voortduring de beste en laatste lectuur in de reeds zeer goed voorziene bibliotheek aankomen. (701)

---

vattende riep hij uit:

— Gij zijt gered!

— Een toeval, een geluk, een drama is u te hulp gekomen.

— Ik bid u, verklaar u toch. Zijt gij door het belang, 't welk gij in mijn lot stelt, krankzinnig geworden?

— Ik zeg u dat gij gered zijt!

— Ik zal mij van een anderen seconde moeten voorzien, want gij zijt volslagen gek.

— Een seconde? om te vechten? Met wie? Met kapitein Montefiore? Er is geen kapitein meer, er is geen Montefiore meer. Kapitein Montefiore is dood.

— Wat zegt gij?

— Ik zeg dat hij dood is. Luister. Gij zijt weinig bekend met de Napelsche kronijk, daarom weet gij ook niet, dat kapitein Montefiore verboden omgang hield met de vrouw van een advocaat hier ter stede, mevrouw Lucrezia Paterni. Meester Paterni houdt zich, zoo als alle advocaten, te veel bezig met eens anders zaken en te weinig met zijne eigene. Geheel Napels was met die liefdeshistorie bekend; hij alleen weigerde er aan te gelooven; doch gisteren betrapte hij zijne vrouw in een tête-à-tête met den kapitein. De advocaat had de voorzorg genomen, om pistolen bij zich te steken en hij heeft regtskennis genoeg, te weten, hoever de regten van een beleedigd echtgenoot gaan. De schuldigen werden op heeterdaad betrapt, en blind van woede schoot onze advocaat, zonder vorm van proces, den kapitein op de plaats dood.

— Dat was het eenigste dat hij met een snaak als Montefiore doen kon en wat er van zij, de Voorzienigheid heeft u uit een moeijelijken toestand gered.

Van Napels begaf ik mij naar Venetie. Daar verbeidde mij weder de liefde. Ik was naauwelijks veertien dagen te Venetie toen ik in de kerk van Santa-Saluta een bekoorlijk jong meisje zag, dat ik na het einde van de mis volgde.

Na eenig onderzoek vernam ik, dat zij Lucia Martelli heette en dat zij de dochter was van een gierigaard die haar verloofd had aan de heer Lorenzo Pergoletti. Ik zocht het middel om met haar in aanraking te komen.

Den volgenden morgen ontving ik eene uitnoodiging tot een bal bij de graaf Sommaripa. Daar ik den graaf volstrekt niet kende, verdiepte ik mij in gissingen wie mij die uitnoodiging bezorgd had. Ter bestemder tijd begaf ik mij naar het bal en hoe groot was mijne vreugde, toen ik Lucia Martelli in de salons van den graaf ontmoette.

Ik danste met haar en schetste haar mijne liefde; mijne verklaring werd gunstig ontvangen en het bal verlatende, dankte ik de Voorzienigheid die mij den graaf Sommaripa bragt.

Van dien avond af onderhielden Lucia en ik de teederste briefwisseling. Zij bekende mij dat zij Lorenzo niet beminde en dat, als zij vrij in hare keuze was, zij mij de voorkeur zou geven. De vader van Lucia, een groot liefhebber van schilderijen, had aanzienlijke sommen verspild om zijne verzameling te vergrooten. Ik vernam dat hij zijne dochter alleen aan Lorenzo uithuwelijkte, omdat deze in het bezit was van een schilderij van Titiaan welke hij weigerde hem te verkoopen, maar hem ten geschenke zou geven op den dag van zijn huwelijk. Die dag brak eindelijk tot groote smart van Lucia aan.

Wat mij betreft, ik wilde mij zelven om het leven brengen en zou misschien zulks ook gedaan hebben als ik niet den dag voor het huwelijk het volgende briefje ontvangen had.

„Houd moed, een brand verwoest het huis van Lorenzo en zijn Titiaan is een prooi der vlammen geworden."

Ik begaf mij in de grootste haast naar het huis van Martelli en kocht onderweg bij een opkooper een buitengewoon schoon schilderij 't welk mij, bij naauwkeurige beschouwing, een heerlijke Tintoret bleek te zijn. Nu bleef mij slechts overig om te weten of ik rijk genoeg was om het te kunnen koopen.

— Wat is de prijs van dit stuk linnen? Vroeg ik aan den koopman met eene bevende stem?

— Vijftig francs.

— Vijftig francs! ô Voorzienigheid! Ik betaalde, bood dien schat aan den ouden gierigaard aan en.... howde zijne dochter.

Drie maanden na ons huwelijk, stierf mijn schoonvader, zijne dochter, de eenige erfgenaam, een kapitaal van 600,000 livres en eene kostbare verzameling schilderijen nalatende. Lucia stemde er in toe te Parijs te gaan wonen. Gedurende onze reis gebeurde er aanvankelijk niets belangrijks, maar op den dag van onze aankomst te Nissa bragt ons de bediende van het Logement een briefje en een dolk. Ik begeef mij er heen en vindt.... den bandiet Pietro Marozini.

— Gij hebt mij het leven gered, zeide hij, en ik ben niet ondankbaar geweest. Ik ben het die u te Rome het geld, dat men u ontstolen had, teruggegeven heb; ik ben het die de bravo doodde die uitgezonden was om u te vermoorden. Ik was het die te Napels advocaat Paterni onderrigtte van de ontrouw zijner vrouw en hem het pistool in handen gaf, waarmede hij den kapitein Montefiore doodde. Ik was het nogmaals die u te Venetie eene uitnoodiging tot het bal bij den graaf Sommaripa verschafte. Ik ben het die het huis van uwen medeminnaar aan de vlammen opofferde en die de schilderij van Tintoret bij den opkooper plaatste met beding, dat hij u die voor vijftig francs zou verkoopen.

Nu weet ik dat gij gelukkig en rijk zijt, nu zijn wij quit, Vaarwel!

Dat was dus de Voorzienigheid!

Redactie.

SOERABAYA, den 15den Julij 1858.

Laatstleden Dingsdag morgen, omstreeks acht ure, had de ligt matroos Wilhelm Spille, dienende aan boord van het hier ter reede liggende Oldenborger schip *Fanny Kirchner*, gezagvoerder R. Blok, het ongeluk van over boord te vallen. Zijn makker Carl Warnebold, dit ziende, sprong hem onmiddelijk ter zijner redding na, doch beiden, oppassende jongelingen van ongeveer achttienjarigen ouderdom, verdwenen spoorloos in de golven.

— Dezer dagen heeft men eenen aanvang gemaakt met het spannen der draden van de electro magnetische telegraaf van hier naar Pasoeroean, Probolingo, Bezoekie en Banjoewangie, zoodat het te verwachten is dat eerlang de telegraaf gemeenschap met Java's Oosthoek zal worden opengesteld.

BANKA. — Volgens berigt van den administrateur van Toboali, is op den 20sten Mei door een opvarende van eene te Lepar te huisbehoorende praauw toop amok gemaakt, bij welke gelegenheid de djoeragan eenige wonden bekwam, ten gevolge waarvan hij onmiddelijk is overleden. De amokmaker sprong daarna over boord, zwom naar den wal en bragt daar eenen anderen inlander wonden toe. Door eenige toegesnelde personen is hij afgemaakt.

— Het stoomschip *Koningin der Nederlanden* is, in den morgen van den 15den Junij, op zijne reis van Singapore, op het rif Karang Hadji vastgeraakt.

Na 24 uren gelukte het den gezagvoerder, het vaartuig weder vlot te krijgen, waartoe de van Muntok af gezondene kruispraauwen de noodige hulp hebben verleend.

Op den 24sten Mei is, in het district Soengijslan, op de hoogte van Tandjoeng Tedong, in stervenden toestand aangespoeld een Cachelot, lang 75 voet, hoog 11 voet en breed 16½ voet. Men berekent dat daarvan p. m. 70 picols traan zouden kunnen verkregen worden.

De vooruitzigten der tinertsdelving zijn, ten gevolge der vele regens, bijzonder gunstig.

RIOUW. — De luchtsgesteldheid was, gedurende de maand Junij, minder drukkend, dan in de beide vorige maanden, en werd afgewisseld door zware regens, somtijds vergezeld van hevige noordwestewinden.

Volgens met Z. M. stoomschip *Soembing* ontvangen berigten, verkeerde de bezetting te Bangkalis (Siak), in eenen goeden staat. Genoemd stoomschip heeft een geratificeerd exemplaar van het, op 1 Februarij jl. tusschen het Nederlandsch Indisch gouvernement en de vorsten van Siak, gesloten contract derwaarts overgebragt.

Dit stoomschip is tot dat einde de groote rivier van Siak opgestoomd tot voor de hoofdkampong, alwaar op den 25sten Mei de uitreiking van genoemd contract aan eene commissie van rijksgrooten plaats had.

(*Jav. Courant.*)

BRITSCH INDIE.

Omtrent den staat van zaken in Britsch Indie deelt de *Overland Madras Athenaeum* het volgende mede.

ALLAHABAT 8 *Junij*.

TELEGRAM.

Onder dagteekening van den 4 dezer wordt ons door Sir Hugh Rose van Culpee gemeld, dat zijne troepen met geforceerde dagmarschen naar Gwalior oprukken. — Vier negenponders, twee eskadrons dragonders, honderd vijftig man Hyderabad cavallerie, en negen compagnien Inlandsche infanterie waren onder kolonel Robertson te Mohara, tusschen de Seindia en Mahara rivieren, terwijl die kolonne onder Brigade Generaal Stewart zich tegelijkertijd te Attakona bevond, beiden op weg naar Gwalior. — De stad Seindia had met beide colonnes eene gemeenschap geopend en tot op den 3den Junij was alles in orde. — De rebellen zijn zeer terneder geslagen en zeggen dat zij in de districten van Scindia zijn gekomen, om redding te zoeken. — Geheel tegen hunne gewoonte hebben zij niet geplunderd, doch voor alles betaald wat zij noodig hadden, hetgeen een duidelijk bewijs is dat zij het volk willen te vriend houden. — De berigten die heden ochtend zijn ontvangen melden, dat de Baizebay op zijnen weg naar Iturae, te Burngan Moharia was aangekomen. — De rebellen hebben het fort te Gwalior bezet met duizend man en zeven stukken. — Hun hoofdkwartier hebben zij te Poor Bangh opgeslagen, en op alle toegangen tot die plaats sterke voorposten uitgezet, en terwijl zij zich thans druk bezig houden met zich te voorzien van proviand en ammunitie, wachten zij nog eene versterking van omstreeks twee duizend man van Futtepore en van Kerwer.

Eene expresse van Goona van 3 Junij die te Mhow was ontvangen, bragt het berigt, dat de rebellen, na zich van Gwalior te hebben meester gemaakt, Mahona hadden ingenomen, en thans werden verondersteld zich naar Nermar en Sheepree te hebben begeven. — Mahona ligt dertig mijlen noord van Sheepree in de rigting van Gwalior en Nermar is een sterk fort noordoost van die plaats. — Naar men zegt is deze bende 17000 man sterk buiten de cavallerie en bijloopers en is dezelve zamengesteld uit opstandelingen van Jhansi, Kota en Calpee. Te Gwalior voegde zich nog daarbij al de muitelingen van Scindia. — Men had wel mogen zorgen dat Gwalior bezet gebleven ware met Europesche troepen, want nu is er tusschen Mhow en Thonsi geene andere Engelsche magt dan de zwakke kolonne onder kolonel Smith, die naauwelijks 1700 man sterk is en zich ergens tusschen Kolarus en Chundaree ophoudt. Deze kolonne werd door Generaal Roberts uitgezonden, om de forten Paduan en Chundaree onschadelijk te maken, voor welke expeditie hun geen enkel belegeringsstuk, ja zelfs geene ingenieurs noch eenig belegeringstuig werd medegegeven; thans is dezelve bevel gegeven om naar Sheepree, eene opene stad, op te rukken en mogten zij daar door de rebellen worden belegerd, dan zullen zij waarschijnlijk hunnen grond niet kunnen houden en genoodzaakt zijn zich op Thansi terug te trekken.

CHINA.

De laatste tijdingen van China zijn alles behalve geruststellend. — Canton, het is waar, werd door de vereenigde vloten zeer spoedig genomen, door ettelijke honderden vuurmonden tegen de zeer slecht verdedigde stad te rigten, en is sedert dien altijd bezet gebleven, maar na dat tijdelijk en weinig beduidend voordeel, is er ook niets gedaan. — Er is veel gepraat en geschreven, en niettegenstaande de zoo hoog geroemde staatkunde van Lord Elgin heeft Zijne Chinesche majesteit hem op dat veld de loef afgestoken. — In de kleine ontmoetingen aan de Fatshankreek enz., vernielden de Engelschen ook eenige oorlogs jonken; doch bij die gelegenheden merkte een ieder op dat de bewoners van het Hemelsche rijk niet meer zoo laf zijn als zij vroeger werden uitgekreten. Zij bleven als mannen bij hun stuk, vuurden tamelijk wel en weken niet voor zij door de onzen werden aan boord geklampt, en van later datum hebben wij den aanval op de dapperen in de nabijheid van Canton door Parkes, Straubensee & Co; misschien zouden wij ons beter uitdrukken wanneer wij het eenen uitval noemden van de belegerde bondgenooten, waar het meer op geleek dan op een treffen tusschen twee legers, want na eenen uitslag waarvoor moeijelijk een naam is te vinden, haastten zich de belegerden terug naar de stad en stelden zich in allerijl onder de bescherming van de kanonnen hunner oorlogsschepen. — Op dit togtje schoot onze Generaal het gewone aantal bokken, iets dat tegenwoordig aan de orde van den dag is; er was geene behoorlijke verkenning, geen vooraf beraamd plan van aanval en uit de Hongkong papieren, moet men opmaken dat men te laat bemerkte dat er geene wegen waren — de kanonnen bleven in de modder steken en de reserve had zooveel met de ongeschiktheid van het terrein te worstelen dat zij nog naauwelijks in tijds aankwamen om den aftogt te dekken, of beter gezegd om de terugtrekkende Engelschen te beschermen. De Chinezen volgden de Indische wijze van oorlog voeren; zij trokken zich terug als de Engelschen oprukten, dekten zich en vuurden er flink op los, tot de geallieëerden terug trokken, wanneer zij met vastberadenheid aanvallender wijze te werk gingen. Bij het nemen der forten aan de Peiko stond de vijand, een krachtig, welgebouwd ras van menschen, niettegenstaande het hevigst vuur, onversaagd, bij zijne stukken, terwijl der geällieërden vloot in gesloten slagorde op nog geene 500 yards afstands haar vuur tegen hen braakte. Verscheidene van de schepen waren deerlijk gehavend, waaronder vooral eene der Fransche kanonneerbooten; een ander der vaartuigen, de *Cormorant*, kreeg tien schoten in den romp voor het op deszelfs plaats lag en toen de vijand eindelijk vlugtte, liet hij mijnen springen die nog een veertigtal van de aanvallers buiten gevecht stelden. — Even als zoo vele Europesche troepen, houden de Chinezen nog geen stand tegen den aanval met geveld geweer, doch zij die thans reeds kalm en zonder wikken bij hunne kanonnen blijven staan, zullen niet lang noodig hebben, om zich de noodige moed te verzamelen, om ook als een levende muur zich tegen de baijonet te stellen. Terwijl de Romeinen de Galliers ten onderbragten, keken deze hen de kunst van oorlog voeren af, en met de aldus opgedane krijgskunde, dreven zij hunne overwinnaars het land uit. — In elk gevecht dat de Chinezen tegen ons voeren, zullen zij een deel van hunne vrees afschudden wanneer, het geen thans het geval is, het meermalen geschiedt dat wij ons niet ver van onze schepen kunnen verwijderen, om het land in te dringen, wat zullen wij dan nog kunnen uitvoeren wanneer de ondervinding hun heeft geleerd waar wij zwak zijn.

Brieven van Canton van den 9den Junij luiden niets minder ongunstig in zoo verre als het voornemen bestond om eene nieuwe expeditie tegen de dapperen te ondernemen. — De te Honan verblijf houdende Europeanen daarentegen hebben zoo weinig vertrouwen op de militaire magt der onzen, dat zij eene policie magt uit Chinezen hebben zamengesteld.

Het volgende is uit een brief van Canton dd. 7 Junij: Wat het laatste treffen aangaat tusschen de Chinezen en de onzen, zoo zeer was de bevolking hier overtuigd dat de dapperen de onzen hadden verslagen, dat de Chinesche kooplieden het tegendeel volstrekt niet wilden gelooven en zich gereed maakten om onverwijld te vlugten. — Thans echter gelooven zij wat wij hen vertellen, maar met het volk is het juist het tegendeel. Het gelaat van allen straalt van triomferende vreugde en bij elke schrede wordt men begroet met een Fung kwei lo (westersche of vreemde duivel.) De bijzonderheden van dat gevecht weten wij zelve niet en moeten die uit de Hongkong Couranten vernemen. Onze kampioenen hier schijnen te beschaamd om er over te spreken.

Ik wenschte dat gij mij eenige nummers zondt van uw in 't Chineesch gedrukt dagblad, want ik heb er van verscheidenen navraag naar gehad en er mag wel een tegenwigt worden gebragt tegen de dwaze geruchten, die door het volk uit de stad in de omstreken worden verspreid, want wij loopen gevaar dat wij de heele provincie op het dak krijgen.

Dietstallen, of liever rooverijen van zeer ernstigen aard worden menigvuldig. — Zaturdag nacht hoorden wij digt in de nabijheid van onze woningen vuren en den volgenden ochtend hoorden wij dat twee, met dieven volgeladene booten langzaam langs de Honamzijde de rivier waren opgekomen, op weinige ellen afstands van de *Comilla* de rivier waren overgestoken naar deze zijde en te Hingloongkei waren geland, waar zij een katoen- en garenwinkel hadden aangevallen, die door de geheele buurt dapper was verdedigd geworden. — De dieven waren gewapend met geweren en revolvers, doodden een man, kwetsten eenen anderen zeer gevaarlijk, en trokken af met omstreeks twee duizend dollars. — Zulke gewelddadigheden vallen hier nachtelijks voor, en is het in het geheel niet onmogelijk, dat de wijk die door ons vreemdelingen wordt bewoond, binnen kort ook het voorwerp van zulk eenen aanval worde: ten minsten zullen wij eene voldoende wacht aanvragen, omdat er reeds geruchten in omloop zijn dat wij van hier zullen worden uitgebrand.

Verkoopen gaan immer door, doch de Chinezen zenden alles wat zij koopen naar het binnenland, in de verwachting van daar grove winsten te maken, wanneer de omstandigheden zoo mogten lopen dat de handel geheel wordt gestremd.

Het berigt dat Ningpo door de opstandelingen is genomen is bevestigd geworden, doch wij hebben geene mededeeling van de daarbij plaats gehad hebbende bijzonderheden.

De Fransche stoomboot *Dordogne* vertrok gisteren avond naar de Peiko, maar heeft wegens lek de reis niet kunnen voortzetten, en zal in het dok moeten, ten einde te worden gerepareerd.

NEDERLAND.

Dezer dagen hebben Engelsche bladen weder het oude, zoo dikwerf door Nederlandsche bladen met feiten en cijfers weêrsproken thema opgevat, alsof het den Nederlanders in O. Indie slechts te doen ware zich uitsluitende voordeelen te verschaffen en hunne magt uit te breiden. De eenvoudige inzage van de handels-statistiek, de eenvoudige blootlegging van zaken sedert 1824, het jaar waarin het bekende verdrag tot afbakening van ieders regten gesloten werd, bewijst het best hoe ongegrond die beweringen zijn, welke vooral aan naijver en miskenning moeten geweten worden. Menigwerf hebben wij over vroegere jaren de handelsstatistiek ingeroepen, en wat met Borneo-Proper, met Laboean en andere punten in den Archipel gebeurd is, heeft in der tijd het onderwerp van menig opzettelijk betoog uitgemaakt, waarnaar wij, om in geene herhalingen te vervallen, thans louter terug wijzen.

Doch de jongste twee jaren hebben, wat den invoer op Java en Madura betreft, weder ruimschoots de bewijzen opgeleverd, dat waarlijk de Engelsche handel zich niet over uitsluiting in die streken te beklagen heeft, terwijl altoos de Nederlandsche handel op Britsch Indie, ten gevolge nog van de vroegere bepalingen aldaar, geheel onbeteekenend is gebleven.

Blijkens onder volgenden staat (aan het Nederl. Tijdschrift de *Economist* ontleend, die ze uit goede bronnen heeft geput) is er weinig verschil tusschen de beide jaren 1856 en 1857 wat het bedrag der ingevoerde manufacturen betreft, doch valt op te merken dat, terwijl Engeland

en Amerika in 1857 meer hebben ingevoerd dan in 1856, Nederland daarentegen minder heeft ingevoerd.

			collies.		
Invoer van Engeland	in	1856	20,204,	of 39^{7}	pCt.
	„	1857	23,654	„ 46^{8}	„
Toename	. . .		3,450	„ 6^{6}	„
„ „ Amerika	„	1856	777	„ 1^{5}	„
	„	1857	953	„ 1^{9}	„
Toename	. . .		186	„ 0^{4}	„
„ „ Nederland	„	1856	29,232	„ 54^{4}	„
	„	1857	25,985	„ 50^{6}	„
Afname	. . .		3,247	„ 3^{8}	„

van den totaal invoer.

Opmerkelijk is in beide jaren weder het hoog bedrag van den Britschen invoer, die gemiddeld per jaar 42 pCt. van den totalen invoer bedragen heeft, en in een jaar over de 6 pCt. is toegenomen, terwijl de Nederlandsche met 84 pCt. is afgenomen over de beide jaren gemiddeld 52 pCt van den algeheelen invoer heeft beloopen.

Met verlangen zien ook wij uit naar het uitvoerige regeringsverslag, ten einde na te gaan welke takken der Nederl. nijverheid het meest onder dezen verminderden afzet hebben geleden. Maar nu reeds achten wij het van belang deze eenvoudige cijfers onder de oogen te brengen van de Engelsche organen, die goed hebben kunnen vinden versleten beweringen op te rakelen. Die cijfers zijn in volkomen zamenstemming met de uitkomsten van vroegere jaren, en hoe zeer steekt daarbij betrekkelijk de handelsstatistiek van Britsch-Indie af.

Hetzelfde tijdschrift behelst de navolgende opgaven omtrent de handels invoeren op Java, gedurende het afgeloopene jaar 1857, in vergelijking met die van het jaar 1856.

Er is eene toename van 750 pCt. in het aantal colils zink en blik, 250 pCt. in de stuks machienerien, 125 pCt. in de collis verw, 70 pCt in de tonnen steenkolen, 40 pCt. in kistjes zeep, 40 pCt. in de collis ijzerwerk, 21 pCt. in de collis glas- en aardewerk, en 20 pCt. in de kisten lijnolie, en de ijzeren spijkers.

Alle soorten van provisiën zijn in grooter aantal ingevoerd.

Men heeft de bevolking van Java in 1857 200 pCt meer kaas, 150 pCt. meer diverse provisien, 125 pCt. meer meel, 100 pCt. meer sigaren, 50 pCt. meer bier, genever en boter, 20 pCt. meer hammen, 250 pCt. meer selzerwater, (benevens een paar ladingen ijs, waarvan in 1856 geen toevoer was geweest), willen doen consumeren dan in het vorige jaar, en hoezeer door de hooge prijzen der producten onder vele standen groote welvaart verspreid was, zoo heeft men toch waarschijnlijk wat veel van de verbruiksmagt der bevolking geëischt, altans gingen de meeste artikelen waarvan wij dezen sterk vermeerderden toevoer opmerken, tegen het einde van het jaar traag van de hand. Door de handelcrisis in den laten winter, zijn de uitzendingen van hier in het laatst des jaars echter kleiner geweest, zoodat de mindere aanvoer den bestaanden voorraad op Java makkelijker koopers kan doen vinden. Daarenboven zullen de lagere Java-noteringen minder tot nieuwe uitzendingen uitlokken, terwijl de hooge prijzen van daar, met elke nieuwe mail aangebragt, gedurig tot nieuwe expeditiën aanleiding gaven.

De volgende artikelen werden minder ingevoerd:

Voor Koolteer en teer, was er eene afname c^{a}	30	pCt.
„ Planken	„ „	15	„
„ Tarwe	„ „	20	„

(hiertegen staat over de vermeerdering van den meel-invoer met 125 pCt.)

Het aandeel van Nederland in den algemeenen invoer is in 1857 eer vermeerderd dan verminderd. Onder de artikelen van invoer waarin ons land met vreemde concurreert, is, buiten manufacturen, waarvan wij reeds spraken, alleen in machineriën en steenkolen het aandeel van Nederland proportioneel beperkt; terwijl daarentegen in alle soorten van metalen, ijzerwerk, glas- en aardewerk, cognac en wijn, zelfs verwen, ijzeren spijkers en leggers, Nederland een ruimer aandeel voor zich heeft verworven dan in het vorige jaar.

Een buitenlandsch dagblad deelt het volgende mede: In Nederland, dat, bij eene bevolking van 3 millioen zielen 900 boekhandelaars en uitgevers, 289 boekdrukkerijen en 134 papierfabrieken bezit, verschenen in het jaar 1856 niet minder dan 1859 nieuwe werken, waaronder 349 over theologie, 188 schoolboeken, 138 over staathuishoudkunde, 112 over geschiedenis en 142 romans en andere belletristische werken; voorts meer dan 150 dagbladen en tijdschriften en 60 andere periodieke werken.

Uitvoerige en grondige onderzoekingen, die in Engeland omtrent de sterfte van kinderen gedaan zijn, hebben tot de uitkomst geleid, dat men de sterfte onder de jonge kinderen als maatstaf voor de zuiverheid der lucht, waarin zij leven, kan aannemen. Met de kindersterfte in de voornaamste steden van Nederland is het gesteld als volgt:

Van de 10,000 kinderen, die geboren worden, sterven eer zij 12 maanden oud zijn, volgens de officiële opgaven der regering:

Te Leeuwarden	1754	Te Haarlem	2874
„ Maastricht	1957	„ 's Hertogenbosch	2890
„ Nijmegen	1972	„ 's Gravenhage	3012
„ Zwolle	2008	„ Utrecht	3067
„ Groningen	2114	„ Amsterdam	3236
„ Deventer	2386	„ Middelburg	3333
„ Breda	2371	„ Rotterdam	3521
„ Arnhem	2710	„ Dordrecht	3584
„ Leyden	2778		

Derhalve van de honderd kinderen die geboren worden zijn er te Leeuwarden na verloop van een jaar reeds 17 gestorven, dat is bijna een vijfde gedeelte; te Arnhem 27, dat is meer dan een vierde; te Dordrecht 35, dat is meer dan een derde.... van elke drie kinderen één.

Zou het niet goed zijn, als wij onze ramen wat meer open zetten?

Men maakt de opmerking, dat het thans de eerste maal is, sedert de invoering der regtstreeksche verkiezingen hier te lande, dat de leden der Tweede Kamer krachtens hetzelfde mandaat, den bij de grondwet bepaalden tijd van vier jaren hebben zitting gehad. In 1848 nl. hadden de eerste regtstreeksche verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats. Na de uitvaardiging der kieswet in 1850 werd de toenmalige Kamer echter ontbonden. Door de ontbinding der Kamer in 1853 had al weder geen zittingtijd van vier jaren plaats. In 1854 trad de helft der in het vorige jaar gekozen leden af, die dus slechts één jaar zitting hadden gehad; terwijl de in 1856 afgetreden helft niet meer dan drie jaren het mandaat in bezit had gehad. De thans aftredende zijn de leden die in 1854 zijn gekozen, en, gelijk gezegd, alzoo de eersten wier mandaat volle vier jaren heeft geduurd.

Dat de tusschenkomst der Kamer niet enkel wordt ingeroepen betreffende onderwerpen van staatkundigen of financielen aard, kan blijken uit twee adressen aan die Kamer ingediend, als: 1) van H. Hijen, te Amsterdam, verzoekende de tusschenkomst der Kamer, ten einde tot eene echtscheiding te geraken; 2) van H. Lindeman, vrouw van F. W. Timmer, te Leeuwarden, klagende over verregaande mishandelingen en verwondingen, welke haar en haren man zijn toegebragt, en dat aan de klagte, desweg door haar bij de regterlijke autoriteiten ingebragt, geen gevolg is gegeven. Zij verzoekt mitsdien de tusschenkomst der Kamer, ten einde hare mishandelaars worden gebragt ter plaatse waar zij behooren. — De Kamer heeft ten opzigte van beide adressen besloten tot de orde van den dag over te gaan.

De *Amsterdamsche Courant* deelt den volgenden brief mede:

Aan de kiezers van Amsterdam!

„Geachte medeburgers!

„Het mandaat, mij vier jaren geleden door UEd. opgedragen, zal weldra zijn verschenen. Eene hernieuwing van dat mandaat zou mijn wensch zijn, indien ik de pligten, daaraan verknocht naar uwe verwachting kon blijven vervullen. Bij het klimmen mijner jaren en vooral bij het verminderen mijner gezondheid, is dit niet meer het geval, en ik oordeel het daarom pligtmatig UEd. te verzoeken, geen acht op mij te slaan bij de aanstaande verkiezingen voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

„Het meermalen door u in mij gestelde vertrouwen zal een der aangenaamste herinneringen zijn van mijn vijftigjarig openbaar leven."

„'s Gravenhage,   J. C Baud.
Mei 1858.   *Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

De adv. gen. Römer heeft in de zitting van den hoogen raad van 17 Mei geconcludeerd tot verwerping van het beroep van Sidin c. s. tegen het veroordeelend arrest van het hof in Gelderland. Uitspraak 1 Junij.

Bij het departement van koloniën is ontvangen een wissel groot *f* 400, van den heer v. d. P., ambtenaar op het eiland Java, tot leniging der rampen door den hevigen storm in den nacht van 11 op 12 Aug. 1856 in de provinciën N. Brabant en Gelderland veroorzaakt, welke som na ontvangst van den wissel alsnog tusschen de slagtoffers van die ramp zal worden verdeeld.

ENGELAND.

De gewenschte telegrafische verbinding met Amerika is nog niet tot stand gekomen en reeds is eene nieuwe maatschappij opgerigt om een tweeden draad te leggen. Deze maatschappij zal den titel voeren van *European and American Submarine Telegraph Company* en zal een kapitaal van £ 1,000,000 in aandeelen van £ 20 trachten bijeen te krijgen. Plymouth zal het Engelsch uitgangspunt voor den kabel zijn, die van daar over Kaap Finisterre, Lissabon en de Azorische eilanden naar Boston, of wel naar Bermudas en van daar naar Kaap Hatteras in Noord-Carolina zal loopen. Frankrijk, Spanje en Portugal hebben, naar men zegt, aan de maatschappij voordeelige concessien en privilegien toegezegd.

De kabel voor den Trans Atlantischen telegraaf, is bijna reeds geheel gescheept en het is thans bepaald, dat de *Niagara* en de *Agamemnon* elkander niet in het midden van den Oceaan, maar 50 mijlen meer westwaarts zullen ontmoeten. Den 25sten zullen genoemde schepen een proeftogt ondernemen. De reis tot het leggen van den kabel zullen de schepen waarschijnlijk den 10den Junij aanvaarden.

Tot hoofdstation van dien telegraaf moet de haven van Hull bestemd zijn. Tot dat doel zal van daar een telegrafische kabel naar Cuxhaven gelegd worden, van waar de gemeenschap te land verder kan plaats hebben.

DUITSCHLAND.

Ook voor de eekhoorntjes schijnt de zalige tijd van het *dolce far niente* voorbij te zijn. De eerste fabriek voor deze lustige gevangenen is door een kruidenier te Koningsbergen opgerigt. In deze koffij-en-eisch-winkel van den speculatieven Koningsberger ziet men namelijk drie eekhoorntjes in eene cylindervormige getraliede ijzeren kooi, wier as van 4 voeten op kleine raderen werkt, die het handvat van een koffijmolen in beweging brengen. Men berekent in deze zamenstelling de kracht van zulk een klein diertje op 64 pond, waarmede het bij zijn rondspringen zonder inspanning in een uur tijd een pond koffij kan malen.

AMERIKA.

De tabaksuitvoer in de Vereenigde Staten was in 1855 als volgt:

naar	Frankrijk	40,866,000
„	Bremen	38,058,000
„	Groot-Brittanje	24,203,000
„	Holland	17,124,000
„	Spanje	7,524,000
„	België	4,010,000
„	Sardinie	3,311,000
„	Oostenrijk	2,945,000
„	Zweden en Noorwegen	1,713,000
„	Portugal	333,000

De aanzienlijke invoer in Bremen en Frankrijk steunt vooral op het vervoer der landverhuizers. Wanneer zich eenmaal de cultuur van tabak over de Molukken en in Nederlandsch Guyana uitbreiden mogt, en in beide bezittingen komt de plant in de uitmuntendste hoedanigheid voort, zouden wij voor een zeer aanzienlijk gedeelte in de regie van Frankrijk en Oostenrijk voorzien kunnen.

— De slavenhaler, welke door de kanonneerboot *Jasper* genomen is, vormt den rijksten prijs, welken men onder de slavenschepen ooit vermeesterd heeft. Behalve dat het een goed vaartuig van 750 ton is, heeft het ook, buiten ruime provisiën en goeden inventaris, meer dan £ 8500 in specie aan boord. Het schip was den avond te voren van Havana uitgezeild, om slaven van het eiland Cuba te gaan halen. Die bodem had geene scheepspapieren, en men weet niet tot welk land hij behoort. Men had lang jagt op dat vaartuig gemaakt en vermeesterde het eerst, toen eene stoomboot, *de Styx*, in het gezigt kwam en de kanonneerboot ondersteunde.

— De door zijne onderzoekingen der zee reeds zoo beroemde luitenant Maury te Washington heeft proefnemingen gedaan met het aanplanten van zonnebloemen, door welke het zich ten volle bevestigd heeft, dat deze bloemen de schadelijke dampen in vochtige en moerassige streken opslorpen en de bewoners dier streken tegen afwisselende koortsen beschutten. Hij uit den wensch, dat zoodanige proeven ook in andere aan koortsziekten onderhevige streken mogen genomen worden.

— Volgens een onlangs openbaar gemaakte statistiek, zijn er 671 dagbladen in de staat New-York. Van deze verschijnen er 62 dagelijks met 97,904,079 exemplaren te zamen in het jaar. De overige, die op andere tijdstippen het licht zien, geven 95,393,542 exemplaren per jaar, zoodat het gezamenlijk getal exemplaren der verschillende dagbladen, die in New-York uitkomen 200,000,000 bedraagt.

NEDERLAND EN HET LEVEN IN NEDERLAND.

In de *Revue des deux Mondes* verschenen reeds voor eenigen tijd enkele artikelen, die gewis door velen onzer landgenooten met belangstelling werden opgemerkt en ook door ons met genoegen werden begroet. Wij bedoelen de artikelen over ons vaderland, van den gunstig bekenden Franschen schrijver Alphonse Esquiros. Wij hebben het altijd betreurd, dat in de beschrijvingen van Nederland en Nederlanders, die uit de pen van vreemdelingen vloeiden, de grofste onnauwkeurigheden en de buitensporigste verdichtselen werden aangetroffen. De arbeid van den Heer Esquiros daarentegen levert het bewijs, dat de schrijver met ijver en nauwgezetheid den toestand van ons land heeft bestudeerd en, moge men er ook al enkele kleine dwalingen in opmerken, te vergeefs zal men er de dwaasheden zoeken, die andere werken van dien aard ontsieren. Wij hopen dan ook, dat dit werk eene meer juiste kennis van ons land in den vreemde moge bevorderen. Doch niet alleen voor vreemdelingen, maar ook voor Nederlanders is dit werk belangrijk. Behalve dat die artikelen geheel geschreven zijn in den aangenamen en boeijenden stijl den Franschen zoo eigen, bevatten zij vele bijzonderheden betreffende ons land, die waarschijnlijk aan menigeen onzer landgenooten nog onbekend zullen zijn. Bovendien worden daarin onze zeden en onze tegenwoordige toestand uit een Fransch oogpunt beschouwd en beoordeeld, hetgeen aanleiding geeft tot nieuwe inzigten en denkbeelden en ons in staat stelt, om een meer juist oordeel over ons zelven te vellen. Dit werd dan ook te regt begrepen door den Heer N. S. Calisch, die de vertaling van dit werk op zich nam. Deze welgelukte arbeid is thans geheel gereed en heeft onlangs bij de Gebr. Binger te Amsterdam onder den titel: *Nederland en het leven in Nederland*, het licht gezien. Wij wenschen dit boek in handen te zien van allen, die niet in de gelegenheid waren het oorspronkelijke te lezen.

DE KOLONIE DE KAAP DE GOEDE HOOP.

Doordien er in den laatsten tijd zooveel over deze kolonie geschreven en gesproken wordt, zoodat vele menschen er het hoofd vol van hebben, en velen opgewektheid gevoelen daarheen te emigreren, zoo vermeen ik, als voor slechts korten tijd van daar gerepatrieerd zijnde, aan die velen geene ondienst te doen, door mijne bevinding van een en ander dier kolonie mede te deelen; en vooral doe ik dit omdat nu reeds een aantal menschen bij mij geweest is, om inlichtingen, die mij ongelukkiger wijze niet altijd te huis hebben getroffen.

Wat mij zelven betreft, ik ben er heengegaan in de hoop, om daar eene betrekking van administratieven aard of in den handel te zullen kunnen verkrijgen, maar niettegenstaande al mijne herhaaldelijk daartoe aangewende pogingen en die van de zijde mijner vrienden en bekenden, is mij dit niet mogen gelukken.

Daar er nog andere Hollanders waren, die zich goed gedroegen en met den handel niet onbekend waren, maar evenwel reeds eenige jaren vruchteloos naar eene betrekking op kantoor of magazijn hadden uitgezien, neem ik de vrijheid om dit mislukken mijner pogingen niet aan mijn persoon of mijne bekwaamheden toe te schrijven; neen, ik geloof veeleer dat de reden hierin gelegen is, dat

de Engelsche huizen ongaarne Hollanders op hunne kantoren zien; want daar er toch nog vele kolonisten gevonden worden, die eene voorliefde voor Holland gevoelen, zoo zijn de Engelschen politiek genoeg, om geene Hollanders in hunne zaken op te nemen, ten einde te voorkomen, van zich daardoor met der tijd aan gevaarlijke concurrentie bloot te stellen.

Zij, die dus in zulk eene betrekking daar heen wenschen te gaan, zullen zich hoogst waarschijnlijk, even als ik, in hunne verwachtingen teleurgesteld zien.

Iets anders is het, wanneer men daar heen vertrekt met een goed cargasoen van onderscheidene goederen en men geld genoeg bij zich heeft, om zich daar te vestigen. Met de noodige securiteit, zijn er dan daar wel voordeelige zaken te doen.

Goede en voordeelige plaatsing is er steeds te vinden voor alle werklieden als: kastenmakers, draaijers. kuipers, timmerlieden, smeden, schilders, behangers, enz.; zij kunnen daar naar gelang dat zij in hun vak bedreven zijn gedurende winter en zomer van *f* 3 tot *f* 6 daags verdienen, ja, als zij, daar de werktijd gewoonlijk des avonds ten 6 ure eindigt, genegen zijn om dan nog te huis te werken, kunnen zij nog veel meer geld verdienen. De gehuwden kunnen door die verdiensten ruim in de behoeften van hun gezin voorzien, en nog iets voor den ouden dag wegleggen, en de ongehuwden kunnen eene mooije beurs maken, want daar er weinig gelegenheid tot uitspanning bestaat, is er ook minder gelegenheid tot gelduitgeven.

Hoofd- en hulp-onderwijzers blijven daar nog zeer gevraagd en worden bij aankomst gewoonlijk direct geplaatst; de hoofd-onderwijzers genieten van 100 £ (*f*1200) tot 150 £ (*f*1800) salaris, gewoonlijk met vrije woning; de ondermeesters van 4 £ tot 6 £ 's maands met kost en inwoning.

Men kan er dus goed geld verdienen, doch al hoewel men daar weinig over drukkende belastingen heeft te klagen, en equivalent daar niet in de dictionnaire gevonden wordt, is het leven daar echter even als in de meeste Engelsche kolonien over het algemeen veel duurder; ook heeft men op sommige plaatsen somtijds gebrek aan onderscheidene noodwendigheden; zoo was het, bij voorbeeld, gedurende eenige dagen te Paarl, een dorp in de nabijheid van de Kaapstad, kunst en vliegwerk, om brandhout en dat nog wel heel duur te bekomen, en verhaalde men mij daar, dat dit somwijlen zoo was, dat er niet gekookt konde worden.

Vleesch is er zeer billijk in prijs, doch groenten zijn zeer duur. Intusschen kunnen zij, die zich de moeite willen geven, om, wanneer zij binnen in het land wonen, zelven te zaaijen en te planten, die gemakkelijk en goedkooper bekomen. Armoede behoeft men er niet te lijden, en zij, die daartoe geraken, zullen het zich waarschijnlijk zelve te wijten hebben, doordat zij of hun werk niet verstaan of het niet geregeld en behoorlijk waarnemen.

Het klimaat is er zeer goed en gezond en de grond bijzonder vruchtbaar; aan goede landbouwers ontbreekt het nog bij voortduring; het zou m. i. eene goede onderneming zijn om met geld en een goed aantal geschikte landbouwers daarheen te gaan; zonder landbouwers vermeen ik echter gegronde redenen te hebben, om aan eene goede reussite te twijfelen, want de inboorlingen zelven hebben weinig lust om den grond te bebouwen. Van daar dan ook, dat een mijner vrienden mij verhaalde, dat zijn vader een groot deel van zijn land voor *niet* had willen overdoen aan knappe landbouwers, mits dat zij eenige uren per week ook *zijn* land bearbeidden.

Wat het uitzenden van jeugdige emigranten aangaat, zoo doet het mij leed, dat ik het groote nut daarvan niet kan inzien, ja ik verwonder mij, dat respectabele en gunstig bekende mannen in ons vaderland, zich voor die zaak zoo veel tijd, moeite en opofferingen getroosten! Heeft dat uitzenden alleen ten doel om die kinderen van behoeftige ouders van de straat te verwijderen, dan zoude men zich ook alleen tot de behoeftigen moeten bepalen, maar er zijn toch ook kinderen onder van ouders, die alhoewel niet tot den gegoeden stand behoorende, ook evenmin onder de behoeftigen behooren gerangschikt te worden.

Wat gebeurde er met die kinderen en wat is gewoonlijk het resultaat van die uitzending?

Zij worden aan het ouderlijk oog en gezag onttrokken, en geheel overgeleverd aan *vreemde* menschen, met geheel andere zeden en gewoonten. Zij worden wel niet verkocht, maar zij worden toch tot hunne meerderjarigheid, althans tot eenen zekeren leeftijd, verbonden aan menschen die hun geheel vreemd zijn! en wat doen zij en wat leeren zij? De jongens bij voorbeeld, komen op aanvraag van deze of gene in een winkel, (deze zijn er geheel anders als hier) leeren daar de menschen helpen, flesschen spoelen, boodschappen loopen, en als zij dan meerderjarig zijn, kennen zij als zij goed geprofiteerd hebben, dat vak, of zij komen bij de boeren en leeren daar, even als de zwarte jongens, gewoonlijk vrij haveloos gekleed, de schapen hoeden; dit gaat den eenen dag voor, den anderen na. Zij hebben dus hun eten en drinken, en zijn niet tot last van hunne ouders; ziedaar het mooije verschiet voor hen; land bebouwen of wat daarmede in verband staat, leeren zij niet, want de goede landbouwers moeten uit Europa komen.

En wat de meisjes aangaat, die worden op dezelfde wijze opgeleid tot den boerenstand of komen in de stad bij desen of genen tot handreiking in de huishouding; wat deze laatsten zullen leeren, daarover zal ik mij weinig uitlaten, maar stellig zullen het geene zindelijke Hollandsche vrouwen worden, want zij worden daarin niet voorgegaan, en hebben ook nimmer hunne goede moeder bij zich, om hun dit in te prenten. Maar nog daarenboven, aan welke groote verleiding staan die schepselen bloot in dien leeftijd, in zulk een land en klimaat, geheel buiten het ouderlijk opzigt of buiten iemand hunner aanverwanten, die hun het regte pad kunnen aanwijzen, ten einde hen te behoeden voor de groote verleiding, daar zoowel als in de meeste kolonien heerschende. Het is waar, hunne meesteressen dragen zorg voor hen even als de leden van de commissie, maar het zal toch weinig betoog behoeven, om te bewijzen, dat die allen toch maar vreemden zijn en hunne eigene particuliere belangen hebben te vervullen; zij kunnen dus te zamen niet opwegen tegen den liefderijken en welgemeenden raad van ouders of aanverwanten.

Neen, veel beter zoude het mij voorkomen om die kinderen tot hun 18de jaar hier te houden, hen een handwerk te laten leeren of in den boerenstand op te leiden en ze dan naar de Kaap te zenden; wanneer zij dan daar komen, hebben zij eene Hollandsche opvoeding en Hollandsche indrukken ontvangen, en door dan te willen oppassen, zijn zij zeer spoedig in staat om de voor hen betaalde onkosten in dank terug te betalen.

Het verwondert Schrijver dezes ook, dat de leden der commissie er geene kennis van schijnen te dragen, dat het Engelsche gouvernement eene tegemoetkoming geeft van 10 £ voor ieder Engelsch en van 5 £ voor ieder niet Engelsch emigrant. Hij heeft de mededeeling daarvan zelf gelezen in *The Cape advertiser*; de tegemoetkoming van 5 £ zoude voor velen, die dezer dagen vertrokken en voor de andere nog te vertrekken personen, waarlijk eene belangrijke tegemoetkoming zijn. De emigranten die van 5 £ profiteren, behoeven zich ook aan geene commissie, hetzij voor een langen of korten tijd te verbinden, maar zijn in de kolonie aankomende, geheel vrij in hunne handelingen.

Ik eindig in de hoop, dat deze regelen voor hen, die belang bij de kolonie hebben, van eenig nut mogen zijn.

Alg. Handelsbl.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

A. E. Sutherland, geb. Mattheijer, Z. Haarlem 13 Mei. — J. P. Meijer, geb. Lotz, D. Batavia 1 Julij. — A. T. Sutherland, geb. Schenkhuizen, D Batavia 4 Julij — L. H. P. Boon, geb de Sturler, D. Padang 10 Julij. — M. S. C. Ludeking, geb. Eisinger, D. Fort de Kock 17 Junij. — C. E. P. Humme, geb. Specht Grijp, D. Bangil 25 Junij. — De echtgenoote van M. Carapiet, Z Japara 17 Junij. — C. M. H. A. Meertens, geb. Hoogeveen, Z. Soerabaya 8 Julij.

Getrouwd:

C. M. L. Speltie met J. S. A. Nolten, Soeracarta 12 April. — Mr. J. J. C. Gaymans met M. H. Bierhaus, Batavia 30 Junij.

Overleden:

H. F. van Zitter, 31 j. Samarang 21 Junij. — J. W. J. B. Schneider, Siboga 16 Junij. — Mr. J. A. Verploegh Chassé, 67 j. 's Hage 16 Mei. — G. F. Huijgen, ridmeester O. I. kavallerie, op zee, 26 Januarij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Julij	11	Nederl. Ind.	Stoomschip Makasser.	F. H Schmidt.	Batavia.
„	—	„ „	Fathul Joesoer.	Sech Oemar bin Abdul Baoeseer.	Bima.
„	—	„ „	IJdroessie.	Said Alie b. Abdul Bafagie.	Nieuw Guinea.
„	12	Nederlandsche	Stad Assen.	H. J. Haverbult.	Batavia.
„	14	Nederl. Ind.	Naim Balgijer.	Sech Abdul b. Salim Biljoen.	Banka.
„	—	Nederlandsche	De Stad Utrecht.	F. P. J. Jaski.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Julij	9	Nederl. Ind.	Fathool Manan.	S. Alie b Aboeb. Bargebe.	Timor (Koepang)
„	11	„ „	Marzoek	Sech Oem. b. Abdul Bagawia.	Banda via Amboina.
„	12	„ „	Fathal Moebarak.	Said Sech b Hoesin Assegaf.	Banka.
„	—	Nederlandsche	Wilhelmine Catharina.	N. M. O. de Groot Stiffrij.	Nederl. via Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Zweedsche	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Bremer	Horatio.	H. A. Holm.	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
Oldenburger	Fannij Kirchner.	B. Block.	China.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	Schimmelpenninck & Co.
Nederlandsche	Catharina Geertruida.	Mosch.	Onbepaald.	„ „ „
„	Schoon Verbond.	Borcherts.	„	„ „ „
„	Columbine.	Malbrune.	Nederland.	„ „ „
„	Doggersbank.	P. Kerkhoven.	Onbepaald.	„ „ „
„	Cornelia.	Witte.	Nederland.	„ „ „
„	Cornelis Antonie.	Kleoe.	„	„ „ „
„	Stad Utrecht.	Jaski.	„	„ „ „
Engelsche	Princess.	G. Sargent.	Hongkong.	McMillan Marten & Co.
„	Thames.	M. Luckse.	Amsterdam.	„ „ „ „
Nederlandsche	Pictura.	W. Vogel.	Onbekend.	B. Kopersmit & Co.
„	Ystroom.	A. Hansen.	Nederland.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Moluccos.	„ „ „ „
Engelsche	Sea Bird.	Stephenson.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
Nederlandsche	Witte Cornsz. de Wit.	Kruime.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Makasser*, kolonel Waleson, majoor Serlé, 6 officieren, de heeren Vogelsang en Couperus; Z. M. troepen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. Ind. brik *Marzoek*, Z. M. troepen.

SCHEPEN LIGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; stoomschepen Madura, Gedeh en Merapie; de schepen Sea Bird, Doggersbank, Schoon Verbond, Dominon, Princes, Thames en Marie Gabrielle; stoomschepen Batavia en Makasser; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoer, Goansien, Fathal Kair, Oosterling, Fannij Krichner, Lismoijne, Horatio Pictura, Witte Corneliszoon de Witt, Ystroom, Hing Goan, Ellen, Wilhelmina Catharina, Cornelia, Cornelis Anthonie, Fathul Joesoer, IJdroesie en Stad Assen; de brikken Catharina Geertruida, Sophia Fraser en Atiatool Rachman; de schoeners Bientang Timor, Pinang, Boesiaie, Bingseeng en Sarie Tengaroong; de kotter Little Tot.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

3 Julij. Het Ned. schip *Prins Hendrik*, gezagv. W. P. de Jonge, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

7 Julij. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Achmad, van Sumanap.

VERTROKKEN.

5 Julij. De Nederl. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Panaroekan; de Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Soerabaya.

6 Julij. De Ned. Ind kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

7 Julij. Het Nederl. schip *Cornelia*, gezagv. J. B. Jaski, naar Amsterdam.

8 Junij. Het Nederl. schip *Bijenkorf*, gezagv. T. Vogelzang, naar Schiedam.

Uitvoer te Pasoeroean van den 6den tot en met den 10den Julij 1859.

Naar Amsterdam met het Nederl. schip *Cornelia*, gezagv. J. B. Jaski.

4120 balen Gouv. koffij wegende, 4120 picols.

Naar Schiedam met het Nederl. schip *Bijenkorf*, gezagv. T. Vogelzang.

5390 balen Gouv. koffij wegende 5390 picols.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 12den tot en met den 14den Julij 1858.

AANVOER.

Van Batavia per Ned Ind. stoomschip *Macassar*, gezagv. Schmidt, agenten B. Kopersmit & Co.

7 kisten lijnwaden, Adam & Co; 5 kisten amfioen, 1 wagen met toebehooren, 13 manden, 1½ krandj. seltzer water, 45 zakken salpeter, 70 kisten sago, 40 pakken benzoin, 10 vaatjes groene zeep, 1 reiswagen, 24 collis koopmanschappen, 51 kisten lijnwaden, Order & eenige goederen, bestemd voor Moluccos.

Van Bima per de Ned. Ind. bark *Fathool Joesoer*, gezagv. Sech Oemar Baoesier, agent Gezagvoerder.

160 stuks paarden, 2 picols was, 1 picol koperwerk, 65 picols planken, 2 kisten koopmanschappen & kleinigheden, Said Oemar bin Mohamat Segaf.

UITVOER.

Naar Banka per de Ned. Ind. bark *Fathool Moebarak*, gezagv. Said Sech bin Hoesin Segaf.

12240 picols rijst, Adam & Co; 20 picols suiker, Said Sech.

Naar Nederland via Passaroeang per het Ned. schip *Wilhelmina Catharina*, gezagv. N. M. O. de Groot Stiffrij.

3000 picols koffij, 180 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol. *f* 15½ —
KOFFIJ per picol *f* 25.—
RIJST (CARGA) per kojang *f* 110 à *f* 120.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 135 à *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 150 à *f* 250.—
ARAK per legger Nominaal.
OLIE (KLAPPER) *f* 20.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 7 à *f* 9.—
WISSELKOERS 97%

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 18den Julij, des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & Z., te *Rotterdam* en bij L. VAN BAKKENES Co te *Amsterdam*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.